

*Галина Цветкова**

КАТЯ.

ТЕМА И МОТИВ ЗА ЕДНА ИЗЛОЖБА

Galina Tsvetkova

КАТЯ.

THEME AND MOTIVE FOR AN EXHIBITION

Abstract: “Katya” is the title of an exhibition thought and realized in postmodern, with the aspect of recreation of well known styles and themes in art in nowadays context. Planned as a study experiment, but transformed into an author’s project. Throughout the exhibition some will find the signature of works of Picasso, others will recognize Katya – professional model for candidate-artists in the Faculty of Fine Art. The social and educationally effective status of Katya is a challenge to the potential academic system to generate ideas in the routine of the process, which must legitimate knowledge and cultivate affinity towards art. Her image is a direct and spontaneous association with the art conception of the “Blue period” of Picasso, in which the artist shows his empathy to people, made to live in poverty, humiliation and suffering. Hypothetically put, Katya is a prototype of Picasso’s works, but this author’s recourse does not provoke representation, which aims to imitate, but is in deep, fundamental connection, close to identity with the typological profile of the “Blue period.”

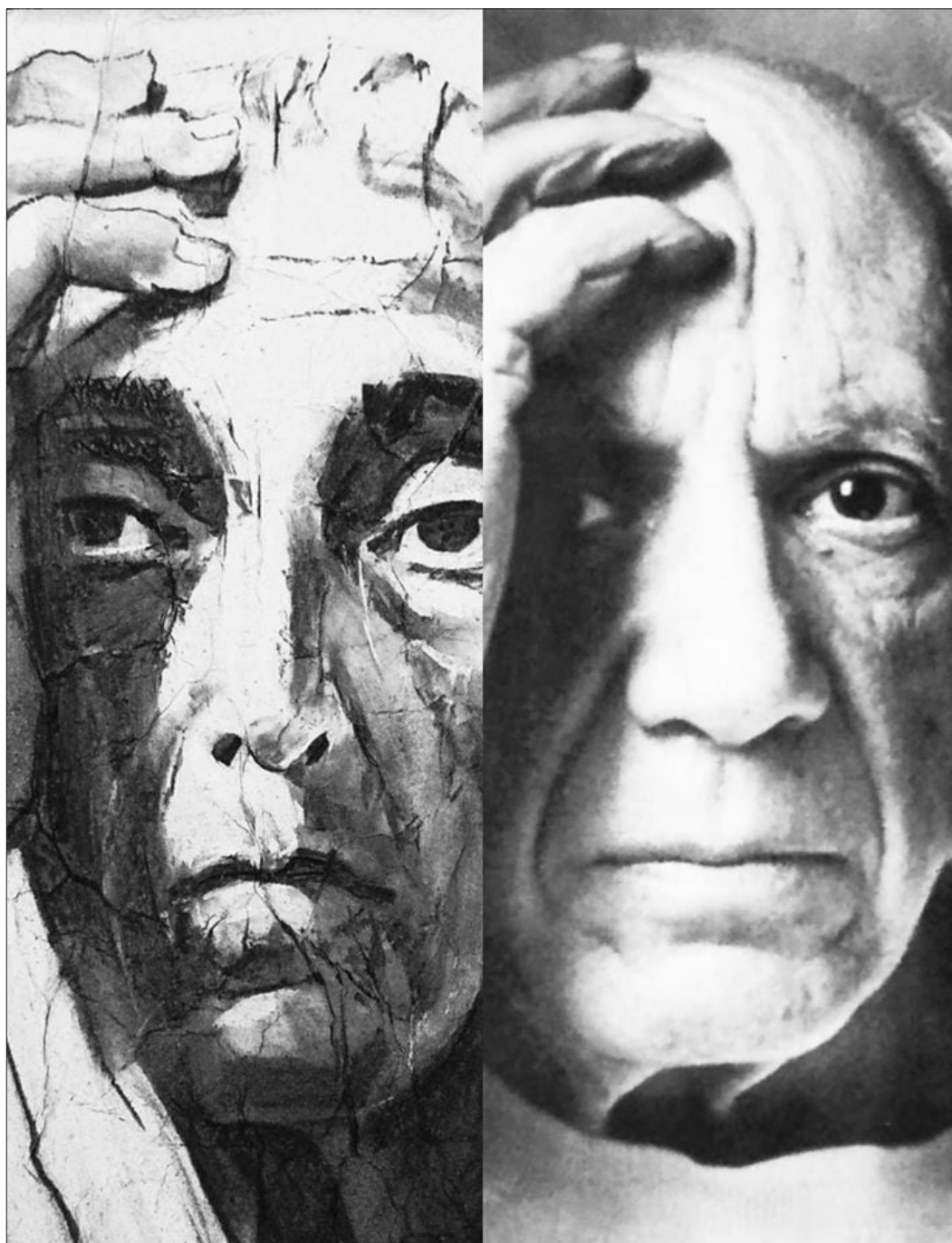
Keywords: *exhibition; postmodern; Picasso; Blue period; typological profile.*

Изкуството на съвременния свят е територия за културен диалог в динамична комбинация от медии, методи и идеи. „Катя“ е заглавие на изложба, замислена и осъществена в постмодерното, в аспект на преработване на познати стилове и теми от изкуството в актуален контекст. Планирана като учебен експеримент, идеята се трансформира в авторски проект, реализиран в края на краищата като хибрид между канализиран творчески акт и интерпретация на професионалния преподавателски ангажимент към академичната образователна система. В замисъла за изложбата се провокират различната интелигентност и познавателен опит на публиката, като се предполага, че едни ще откриват в нея реплики на произведения от Пикасо, а други ще разпознават модела Катя от Факултета по изобразително изкуство. При всички случаи се цели в комуникацията между различните публики да се локализира пресечната точка, в която не се вижда очевидното, а се визуализира и коментира същественото.

Коя е Катя? Катя е професионален модел за кандидат-художници. Тя е дребна, възрастна жена, винаги наметната в синьо през почивките си. Позира с голото си тяло за един лев и петдесет стотинки на час. И понякога се усмихва. Приседнала в някой ъгъл, Катя чете книга или вестник,

* **Галина Цветкова** – гл. ас., д-р в катедра „Рисуване“, Факултет по изобразително изкуство, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, e-mail: galts@abv.bg

често часове наред, докато учебното ателие се изпълни с безинтереса на студентите по изкуство – така започва работният ѝ ден. Неусетно остаряла през близо двайсет и петте си години работа във Факултета и обидно омръзнала на всички още след първата година на всеки випуск, в отношението към нея се отразяват апатията и мотивационната нищета на преобладаващата част от поколението бъдещи художници, както и депресията в утвърдените програмни концепции, които немощно се опитват да работят както преди. Социалният и образователно-ефективният статус на Катя са предизвикателство към потенциала на системата да генерира идеи в рутината на процеса, който трябва да легитимира познание и да култивира афинитет към изкуството.

Защо Пикасо? Защото в частност на известното твърдение за вдъхновението, което изкуството черпи от човека и природата – само за себе си изкуството като човешка дейност е повод и причина за презареждане. И защото винаги се нуждаем от конкретни примери за творческа отдаденост и за успешна реализация тук и сега на конструкцията живот–вдъхновение–изкуство. А „вдъхновението трябва с тояга да се гони и ако не успеем да го стигнем, то положително ще хванем нещо, което поразително прилича на него“. Този афоризъм на Марк Твен е метафора, която предава емоцията и отношението към процеса на създаване – фактори, които оказват влияние за възприемането и качеството на художествените произведения.

В тази изложба образът на Катя е пряка и спонтанна асоциация с изкуството на Пикасо и по-точно с художествената концепция от „синия“ му период. През 1902 г. той преживява лична драма, която рефлектира в произведенията му, като бележи началото на визирания творчески цикъл. В него художникът дава израз на емпатия към хора, подложени на бедност, унижение и страдание. Тази изострена социална чувствителност предопределя сюжетите му и потапя палитрата му в монохромно тъжно синьо. По същото време, на 22-години – възрастта на днешните студенти, се проявява и творческото бунтарство на художника. Той все още е под влияние на импресионизма, но твърдите контури на изображенията и доловимото пренебрегване на триизмерността в картините му вече са забележимо отклонение от класическите норми на артистичните практики по това време – отклонение, което предвещава разгръщането на неповторимата му творческа индивидуалност.

По отношение посланието на изложбата – хипотетично Катя представлява прототип от произведение на Пикасо. Но, като провокация към първообраза, този авторски ракурс не предизвиква репрезентация на творчеството му, която се стреми да имитира, а е в дълбока, съществена връзка, близка до идентичност с типологичния образ от „синия“ период. За интерпретацията на този образ в портрета от изложбата са без значение възраст, пол и дали той е визуализиран като муза, или като случаен скитник. В изображенията на Катя възрастта означава характер, така както тъгата и аскетизмът ѝ са белег за драма, вътрешност и дълбочина. В изложбата тя е представена като съвременен, жив модел на Пикасо – модел, който не е само екреше, но може да предизвика тема и стимул за изкуството, модел, който може да вдъхновява и провокира силата на художника в способността му да поражда идеи, да открива вътрешни мотиви и да изгражда проникновени образи.